

KoMbi

Porvoon kansalaisopisto – Borgå medborgarinstitut

LÄROPLAN FÖR DEN ALLMÄNNA LÄROKURSEN I TEATERKONST

Innehållsförteckning

1. LÄROPLAN FÖR DEN GRUNDLÄGGANDE KONSTUNDERVISNINGEN I TEATERKONST	3
1.1. LAGEN OCH FÖRORDNINGEN OM FRITT BILDNINGSPÅRBEDE	3
1.3. GRUNDERNA FÖR LÄROPLANEN	3
1.4. VERKSAMHETSKULTUR	4
2. STUDIERNAS OMFATTNING OCH UPPBYGGNAD	4
2.1. STUDIERNAS OMFATTNING	4
2.2. STUDIERNAS UPPBYGGNAD	4
3. INDIVIDUELL STUDIEPLAN	5
4. BEDÖMNING AV LÄRANDE	5
4.1. BEDÖMNINGENS SYFTE	5
4.2. BEDÖMNING UNDER STUDIERNAS	6
4.3. IDENTIFIERING AV KUNNANDE OCH TILLGODORÄKNANDE AV STUDIER	6
4.4. BETYG OCH BETYGSANTECKNINGAR	6
5. TEATERKONST	7
STUDIERNAS UPPBYGGNAD ENLIGT ÅLDERSGRUPP	7
5.1. TEATERFOSTRAN FÖR SMÅBARN	7
5.2. GEMENSAMMA STUDIER I TEATERKONST	8
5.3. TEMASTUDIER I TEATERKONST	11
5.4. ARBETSSÄTT I UNDERVISNINGEN I TEATERKONST	13
5.5. BEDÖMNING AV LÄRANDET I UNDERVISNINGEN I TEATERKONST	14

1. Läroplan för den grundläggande konstundervisningen i teaterkonst

1.1. Lagen och förordningen om fritt bildningsarbete

I enlighet med lagen om fritt bildningsarbete (29.12.2009/1765) anordnar Borgå medborgarinstitut utifrån principen om livslångt lärande utbildning som stöder sammanhållningen och jämlikheten i samhället samt ett aktivt medborgarskap. Målet för undervisningen inom det fria bildningsarbetet är att främja individers mångsidiga utveckling, välmående och välfärd och att främja demokrati, pluralism, hållbar utveckling, kulturell mångfald och internationalism. Det fria bildningsarbetet kännetecknas av studier efter eget val, samhörighet och delaktighet.

1.2. Medborgarinstitutets verksamhetsidé

Medborgarinstitutet ska genuint vara verksamt nära alla och erbjuda sina tjänster runtom i Borgå. För medborgarinstitutets verksamhet är det viktigt att känna till inlärningsbehoven på verksamhetsområdet. Syftet är att förstärka jämlikheten och verksamhetens tillgänglighet samt att öka underrepresenterade gruppers möjligheter att delta i den verksamhet som medborgarinstitutet erbjuder. Som en del av Borgå stad fullföljer medborgarinstitutet stadens verksamhetsstrategi och värden i sin verksamhet. Enligt visionen ska Borgå utgöra ett växtunderlag – en möjlighet till nya inledningar och ny tillväxt. Stadens verksamhet styrs av följande verksamhetsprinciper: modigt framåt, tillsammans, med uppskattning och ansvarsfullt.

1.3. Grunderna för läroplanen

Läroplanen har gjorts upp i samarbete med lärarna vid institutet, institutsledningen och institutets övriga personal. För de studerande och deras föräldrar ordnas ett informationsmöte kring saken. Läroplanen baserar sig på de av Utbildningsstyrelsen fastställda grunderna för läroplanen.

Eftersom det är fråga om en allmän lärokurs har undervisningen har en omfattning om 500 timmar. Undervisningens uppbyggnad beskrivs i avsnitt 2 och bedömningen i avsnitt 4 och 5.5. Förverkligandet av läroplanen följs upp och utvecklas systematiskt med beaktande av behov och ändringar som uppkommer med tiden. Vid Borgå medborgarinstitut följer man en plan för främjande av jämlikhet och jämställdhet. Lärarna berättar om verksamhetsprinciperna i sina grupper. Som ett praktiskt redskap delar institutet dessutom ut till alla studerande och deras vårdnadshavare ett direktiv för hur man ska säkerställa arbetsron.

1.4. Verksamhetskultur

I den grundläggande konstundervisningen baserar sig verksamhetskulturen på medborgarinstitutets värdegrund och syn på lärande. Centralt i verksamheten är lyhörda möten mellan människor och respektfull växelverkan. Målet för verksamhetskulturen är att skapa en hållbar livsstil som främjar lärande och välbefinnande. I verksamhetskulturen godkänns också att man kan lära sig genom att misslyckas. Delaktighet skapas genom en öppen och konstruktiv växelverkan som omfattar såväl institutssamarbetet som samarbetet med vårdnadshavarna och andra aktörer.

Verksamhetskulturen utvecklas kontinuerligt i fråga om pedagogiken, kompetensen inom konstarten och praxisen inom läroanstalten. En heltäckande utveckling av den grundläggande konstundervisningen utgör en del av ledningen av läroanstalten samt av organiseringen, planeringen, genomförandet och bedömningen av vardaglig praxis. I verksamhetskulturen beaktas kulturell mångfald, språkmedvetenhet och upphovsrätt.

Borgå medborgarinstitut bestämmer om antagningen av studerande till den grundläggande konstundervisningen. Man eftersträvar att inkludera alla som vill komma med. Borgå stad bör säkerställa kontinuiteten i studierna inom den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning så att den studerande har möjlighet att slutföra sina studier.

2. STUDIERNAS OMFATTNING OCH UPPBYGGNAD

2.1. Studiernas omfattning

Den allmänna lärokursen har en beräknad omfattning om 500 timmar, varav de gemensamma studiernas beräknade andel är 300 timmar och temastudiernas 200 timmar. Lektioner på 45 minuter används som grund för den beräknade omfattningen. Undervisningen bör ha en sådan omfattning att det är möjligt att uppnå de mål och innehåll som fastställts i läroplanen. Grundläggande konstundervisning enligt den allmänna lärokursen ordnas på ett flexibelt sätt som tar hänsyn till den studerandes ålder, tidigare kunskaper och färdigheter och de undervisningsmetoder som används.

2.2. Studiernas uppbyggnad

Den allmänna lärokursen består av **gemensamma studier** och **temastudier** inom konstarten. Syftet med de gemensamma studierna är att de studerande ska få de grundläggande färdigheterna inom konstarten. Syftet med temastudierna är att utvidga de färdigheter som eleverna förvärvat under de gemensamma studierna. Undervisningen kan ordnas antingen som regelbunden veckoundervisning eller kursbunden undervisning. Den studerande kan bygga upp en individuell studieväg utgående från de kurshelheter som erbjuds.

Utöver de studiehelheter som hör till den allmänna lärokursen kan läroanstalten erbjuda valfria studiehelheter.

Den studerande måste uppvisa för betygsutfärdaren att alla de studier som behövs för avgångsbetyget är fullgjorda. Den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning kan innehålla valfria studiehelheter, som också kan ordnas i samarbete med andra läroanstalter som ger grundläggande konstundervisning.

I undervisningsarrangemangen ska man ta hänsyn till konststartens natur. I inlärningsituationen ligger fokuset på den studerandes reflektion kring sina erfarenheter, tankar och känslor och på den konstnärliga bearbetningen av dem. Det konstnärliga arbetet är långsiktigt. Inläringen av färdigheter sker gradvis och kräver tid. De gemensamma studierna ska bestå av tillräckligt många undervisningstillfällen. I temastudierna kan de enskilda studietillfällena vara längre än i de gemensamma studierna.

Borgå medborgarinstitut fastställer studiehelheterna för de gemensamma studierna och temastudierna, deras målsättning, innehåll och beräknade omfattning utgående från grunderna för läroplanen. Studieutbudet och ordningen fastställs lokalt och med beaktande av de lokala behoven. Medborgarinstitutet bestämmer om genomförandet av studiehelheterna. Utbildningsanordnaren kan erbjuda studier för småbarn, barn och unga samt vuxna inom den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning i enlighet med sina läroplaner.

3. Individuell studieplan

Ifall en studerande inte klarar av att studera enligt läroplanen, kan målen i läroplanen differentieras så att de motsvarar den studerandes förutsättningar genom att göra upp en individuell studieplan för den studerande i samarbete med den studerande och vårdnadshavaren. I planen fastställs de individuella målen för studierna, studiernas innehåll, studietiden, hur undervisningen genomförs, behövliga stödåtgärder och bedömningsförfarande.

Då man gör upp en individuell studieplan ska man ta hänsyn till att målen för studierna är förenliga med målen för den konststart som studeras. Av den studerande förutsätts förmåga att dra nytta av den undervisning som hen får. Studerandet kan ske som individuell undervisning eller undervisning i grupp.

4. BEDÖMNING AV LÄRANDE

4.1. Bedömningens syfte

Syftet med bedömningen är att stödja elevens framsteg i studierna. Responsen sker i växelverkan och främjar elevens delaktighet. Bedömningen ska sporra eleverna i inläringen och den ska vara uppmuntrande, rättvis och etiskt hållbar. Bedömningen vägleder den studerande i att ställa upp egna mål och i att förstå sin egen läroprocess och dess olika faser. En

mångsidig och fortlöpande bedömning består av olika sätt att ge respons samt av handledning i självvärdering och kamratvärdering.

4.2. Bedömning under studierna

Den grundläggande konstundervisningen bedöms enligt Undervisningsstyrelsens anvisningar. Bedömningen av utbildningen utgör en del av kursplanen, den utvecklas kontinuerligt och den stöder livslångt lärande. Processen planering-genomförande-bedömning är fortlöpande och genomförs av institutsledningen, de lärare som ansvarar för undervisningen, kontorspersonalen och de studerande. Bedömningen sker på lektionerna. De studerande får muntlig och/eller skriftlig respons på sitt arbete och sin prestation under hela studiegången. Bedömningen är engagerande och stöder den studerandes motivation att lära sig. Föräldrar, vårdnadshavare och andra intressentgrupper hörs regelbundet.

I teaterkonstundervisningen för barn och unga ges den studerande och hans vårdnadshavare information om de studiehelheter som den studerande slutfört under året på det sätt som Borgå medborgarinstitut har bestämt i sin läroplan. Bedömningen preciseras konststartsvis.

4.3. Identifiering av kunnande och tillgodoräknande av studier

En studerande har rätt att få tillgodoräknade även tidigare och/eller på annat håll slutförda studiehelheter inom grundläggande konstundervisning. Identifiering av kunnande som förvärvats på annat håll sker på basis av skriftliga utredningar om den studerandes studier eller kunnande samt i förhållande till målen för och innehållet i den studiehelhet som ska tillgodoräknas. Då en studerande övergår från en lärokurs till en annan går man vid identifiering och erkännande av kunnande till väga på det sätt som beskrivs ovan. Då det gäller den grundläggande konstundervisningen bestämmer rektorn för läroanstalten vilka studier som kan tillgodoräknas.

4.4. Betyg och betygsanteckningar

Den studerande får ett avgångsbetyg från den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning efter att hen har fullgjort de gemensamma studierna på 300 timmar och de temastudier på 200 timmar som ingår i lärokursens omfattning på 500 timmar. Alla studiehelheter som den studerande slutfört antecknas i avgångsbetyget. Avgångsbetyget kan innehålla bilagor. En studerande ges på begäran ett deltagandeintyg över de studier i den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning som hen fullgjort. Intyget över deltagande kan innehålla bilagor.

5. TEATERKONST

Syftet med den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning i teaterkonst är att stärka elevernas aktiva aktörskap och förståelse för teaterkonst. I undervisningen stöds studerandena i att själva utöva konst och i personlig tolkning. Undervisningen uppmuntrar studerandena till konstruktiv verksamhet som individ och till interaktion som medlem av en grupp.

Teaterkonst kan studeras med olika utgångspunkter: förmåga att uppträda, skådespelarbete, manusförfattande, dramaturgi, regikonst och visuell konst (iscensättning, kostymering, ljussättning). Teaterkonst är till sin natur en konstform med bred bas, som innefattar olika konstarter. Undervisningen kan genomföras i olika gemenskaper och miljöer. I grunderna för läroplanen för den allmänna lärokursen konkretiseras teaterkonsten i form av olika föreställningar och framställningsformer.

I undervisningen stöder man studerandenas glädje, nyfikenhet och motivation att studera genom att arbeta i grupp. Målet för studierna i teaterkonst är att stärka studerandenas kulturella kunnande genom att utveckla deras förmåga att uppträda och deras teaterkunskaper. Den studerande handleds till ett engagerat och långsiktigt arbete. Studierna i den allmänna lärokursen ger färdigheter för fortsatta studier på olika områden, till samhällelig delaktighet och beredskap för det föränderliga arbetslivet.

Studiernas uppbyggnad enligt åldersgrupp

Teaterundervisningen är uppdelad i studiehelheter riktade till olika åldersgrupper:

- Sagoteater
- Barnteater
- Ungdomsteater
- Teaterproduktion

Undervisningen i sagoteater består av förberedande undervisning för småbarn och den är riktad till barn i åldern 6–8 år. Sagoteatern pågår ett läsår och undervisningen består av sammanlagt minst 32 lektioner. Ett undervisningstillfälle är 60 minuter långt.

Barnteatern riktar sig till skolelever i åldern 9–12 år. Det ordnas minst 60 lektioner undervisning på ett läsår. Ett undervisningstillfälle är 90 minuter långt, det vill säga två lektioner.

Ungdomsteatern är riktad till 12-åriga och äldre. Det ordnas minst 90 lektioner undervisning på ett läsår. Ett undervisningstillfälle är 135 minuter långt, det vill säga tre lektioner.

5.1. Teaterfostran för småbarn

Målet för teaterfostran för småbarn är att uppmuntra och inspirera eleverna att uttrycka sig genom teaterlekens och teaterkonstens medel samt få erfarenheter och upplevelser av att skapa och uppleva teater.

Sagoteaterstudierna utgör en del av teaterfostran för småbarn och är till sin natur förberedande undervisning.

5.2. Gemensamma studier i teaterkonst

I de gemensamma studierna i teaterkonst bekantar sig de studerande med teaterkonst genom olika övningar och processer för att skapa teater. I studierna diskuterar och agerar de studerande interaktivt i grupp och övar sig i olika teaterfärdigheter och färdigheter i att uppträda (tal, fysiskt uttryck, röstanvändning). Under studierna bekantar sig de studerande med källmaterial av olika slag, till exempel pjäser, dikter, sagor, filmer, medietexter, bilder, ljud och livsberättelser, och skapar själva källmaterial för föreställningarna. Under studierna övar man sig i att ge och ta emot respons samt i självständig bedömning genom olika arbetsmetoder. Den studerande får också delta i fler veckotimmar om hen vill.

De gemensamma studierna i teaterkonst ger eleven en personlig upplevelse av teaterintresset. Teater utgör intensivt grupparbete, och merparten av studierna består av kontaktundervisning. Därför är interaktion och färdigheter att arbeta i grupp en integrerad del av alla kurser. Inom teaterstudierna består arbetsmaterialet av elevens egen kropp, röst och fantasi. Syftet med studierna är att förstärka elevens uttrycksformer och göra dem mångsidigare. Eleven uppmuntras till ett eget personligt uttryck.

Det centrala i teaterstudierna är att uppträda och få erfarenhet av att uppträda. Under studierna uppträder man för den egna gruppen, andra medlemmar och åskådare som inte hör till gruppen. En väsentlig del av studierna går ut på att utarbeta föreställningar genom olika arbetsmetoder. Eleven får en uppfattning om olika praxis och arbetssätt som används då man utarbetar en teaterföreställning. Hen handleds till långsiktig övning och en personlig konstnärlig process. Vid studierna beaktas den studerandes ålder och utveckling, och man strävar efter att stödja den studerande i uppbyggnaden av identiteten och det kreativa uttryckssättet samt att lära ut sätt för den studerande att uttrycka sig.

Studiernas uppbyggnad

De gemensamma studierna i teaterkonst består av 300 lektioner. De gemensamma studierna är indelade i följande helheter:

- Grundkurs
- Grunder i uttryckskonst
- Föreställningsinriktade studier

Studierna inleds med grundkursen i teaterkonst, antingen redan i samband med barnteaterstudier eller i samband med ungdomsteaterstudier, beroende på i vilken ålder eleven inleder studierna. I de gemensamma studierna ingår grundkursen och, då den är slutförd, grunder i uttryckskonst och föreställningsinriktade studier. Studierna i grunderna i teaterkonst pågår två år (rekommendation), efter vilket eleven kan genomgå resten av studierna i vilken ordning som helst, beroende på vilka kurser läroanstalten ordnar för hens åldersgrupp under respektive läsår.

En elev som inte slutfört grundkursen kan genom gruppledarens beslut delta i en fortsättningsgrupp om det finns rum i gruppen. Till gruppen kan gruppledaren godkänna en

person som ledaren anser klara av att arbeta i grupp och ha de interaktionsfärdigheter som behövs i fortsättningsgruppen. Sådana färdigheter (ska godkännas) kan eleven ha förvärvat till exempel genom andra intressen och skolan.

Studiehelhet 1

GRUNDER I TEATERKONST

Det rekommenderas att man inleder studierna i teaterkonst med kursen Grunder i teaterkonst. Studierna i denna kurs genomgås antingen som en del av kursen Barnteater I eller som en del av kursen Ungdomsteater I.

Studerandena antas till kursen Grunder i teaterkonst i anmälningsordning. Den ålder man inleder studierna har en inverkan på antalet timmar i grundkursen och på dess längd. Åldersgruppen 9–12 börjar med helheten Barnteater I, och under läsåret ordnas sammanlagt 60 lektioner undervisning (15 undervisningstillfällen på hösten och 15 på våren). Ett undervisningstillfälle är 90 minuter långt, det vill säga 2 lektioner. Eleven går kursen Barnteater I två år, så att hen förvärvat de basfärdigheter som behövs för att inleda kursen Barnteater II eller ungdomsteaterstudier.

Kursen Grunder i teaterkonst kan även inledas i samband med helheten Ungdomsteater I. Denna är riktad till 12-åriga och äldre som vill inleda studier inom teaterkonst. I helheten Ungdomsteater I ordnas det under ett läsår sammanlagt 90 timmar undervisning (15 undervisningstillfällen på hösten och 15 på våren). Ett undervisningstillfälle är 135 minuter långt, det vill säga tre lektioner. Eleven går kursen Ungdomsteater I två år, så att hen tillägnar sig de nödvändiga basfärdigheterna.

Målet för kursen Grunder i teaterkonst:

På kursen Grunder i teaterkonst bekantar sig den studerande med teater som konstform och lär sig centrala begrepp och arbetssätt genom praktiska övningar. På kursen ges studerandena färdigheter i att uttrycka sig. Studerandena bekantar sig med scenarbete och det egna uttrycket. På kursen uppmuntras den studerande till interaktion och kontakt. På kursen Grunder i teaterkonst lär sig eleven hur en ansvarsfull medlem av gruppen arbetar. Dessa arbetssätt är en förutsättning senare under teaterstudierna. På kursen görs olika koncentrations-, närvaro- och interaktionsövningar, och man skapar grunden för de studerande att utöva teater utgående från sin egen röst, genom att uppmuntra dem till att använda sin fantasi och kasta sig in i det som görs. Efter att den studerande slutfört grundkursen har hen rätt att fortsätta sitt teaterintresse på andra kurser som är riktade till den egna åldersgruppen.

Studiehelhet 2

GRUNDER I UTTRYCKSKONST

Efter att den studerande genomgått grundkursen fortsätter fördjupandet i teaterkunskap och det egna uttrycket inom olika delar av skådespelararbetet, genom att sätta sig in i teater som

konstform och genom studier som är inriktade på upphovsmannaskap och utvidgande av fantasin och uttrycket.

Grunderna i uttryckskonst består av kurser i uttryckskonst och improvisation, röst och rörelse samt rollarbete, vilka utgör en del av helheten Barnteater I, eller av andra teaterkurser. Inom Ungdomsteater är grunderna i uttryckskonst en del av alla studiehelheter.

1. UTTRYCKSKONST OCH IMPROVISATION

På denna kurs gör man olika övningar i uttryckskonst och improvisation i grupp, smågrupper och par. Man vänjer eleven vid att uppträda framför andra i gruppen och att vara en aktiv åskådare som ger konstruktiv respons. Centralt i improvisationsövningarna är interaktion, närvaro och kontakten med andra. Genom övningar handleds eleven till att lyssna på och samarbeta med andra vid genomförandet av en scen. Syftet är att förbättra agerandet i grupp och koncentrationsförmågan. Kursen ger också studerandena färdigheter till att aktivt delta och utnyttja sin egen kreativitet och spontanitet i de förställningsinriktade kurserna.

2. RÖST OCH RÖRELSE

På denna kurs bekantar man sig med och går igenom olika sätt att uttrycka sig med kroppen. Man stiftar också bekantskap med ljudvärlden inom teater. På kursen gör man olika tal-, rörelse- och röst användningsövningar. Grunden för rörelseövningarna kan ligga i mimövningar, arbete med mask eller rörelseövningar, i vilka olika källmaterial utnyttjas. På kursen stöder man livslångt lärande och handleder den studerande till att utmana sig själv och ta kontakt med de andra i gruppen.

3. FRÅN TEXT TILL ROLLARBETE

Eleven får övning i rollarbete samt interaktion och kontakt med en annan uppträdare och publiken. Eleven granskar fiktiva personer och får övning i att bygga upp en fiktiv roll och agera i rollen i en scen. Eleven bekantar sig med textmaterial av olika slag och övar sig i att granska, tolka och analysera teatertexter. I studierna gör man med olika medel sig förtrogen med hur man bygger upp en fiktiv roll och får övning i att arbeta i en scen tillsammans med andra uppträdare. Eleven lär sig att förstå de olika skedena i övningsprocessen inför en föreställning.

4. ANDRA TEATERKURSER

Denna studiehelhet kan skräddarsys enligt lokala behov och enligt elevernas intressen. I kursen kan man ta tag i aktuella ämnen eller fenomen samt samarbeta med andra konstläroanstalter, föreningar och aktörer. Studiehelhetens tyngdpunkt kan ligga på något tema eller ämne som definieras i den riksomfattande läroplanen, såsom hållbar utveckling, internationalism eller mänskliga rättigheter. Dessa kurser kan också skräddarsys för en studerande som vill genomgå sina teaterstudier med huvudvikt på något annat än skådespelarbete. Inom ramarna för institutets resurser ger kursen en möjlighet för studerandena att rikta sig in på till exempel regi, dramaturgi/manusförfattande eller den visuella sidan av teater.

Studiehelhet 3

FÖRESTÄLLNINGSSINRIKTADE STUDIER

Under dessa studier deltar eleven i många konstnärliga processer där målet är en föreställning. Förberedandet av föreställningen ger gruppen ett långsiktigt, gemensamt mål, genom vilket envar kan utvidga dimensionerna i det egna uttrycket och utvecklas i den egna konstnärliga processen. Studierna ger ett konkret exempel på hur man genom teaterkonst kan behandla fenomen och teman som är aktuella i samhället. I förberedandet av föreställningen kan man delta förutom som skådespelare även, genom övning i andra delområden inom teater, bland annat som regissör/regiassistent, ljus- eller ljudtekniker och scenograf.

FRÅN TEXT TILL TEATER

Denna studiehelhet pågår ett läsår och dess syfte är att man tillsammans utarbetar en föreställning med hjälp av färdigt skriftligt material (dramatisk litteratur, skönlitteratur, dikter och dylikt material). Under kursen sätter man upp ett till dramaturgin traditionellt intrigsådespel, och under processens gång studerar man läsning av pjäser samt dramaturgi. Syftet med kursen är att göra de studerande bekanta med utarbetningsprocessen för en föreställning. Den studerande får en upplevelse av och insikt i vilka arbetsskeden som ingår i utarbetandet av en föreställning och lär sig om teaterkonst och skådespelararbete i praktiken då hen omvandlar idén i texten till fysisk scenverksamhet. Som en del av processen kan man utnyttja korta temastudiekurser.

FRÅN IDÉ TILL FÖRESTÄLLNING

Denna studiehelhet pågår ett läsår. Syftet är att de studerande utarbetar en föreställning utgående från gruppens idéer. I denna form av devising-arbete bekantar sig studerandena med icke-linjär berättelse och med metoderna inom modern teater. Som inspirations- och källmaterial används något annat än traditionell dramatik. Eleven handleds till att själv komma med idéer och ges verktyg med vilka den egna idén får en teatral form på scen. Målet för studiehelheten är att ge den studerande en stark upplevelse av delaktighet och egenansvar i den egna föreställningen. I processen kan man också utnyttja korta temastudiekurser.

5.3. Temastudier i teaterkonst

Under temastudierna fördjupar den studerande sin förståelse för teaterkonst och de mångsidiga möjligheter som teaterkonsten erbjuder konstintresserade. Temastudiernas har en omfattning om 200 lektioner och består av korta kurser med fokus på förberedningen av en föreställning, korta kurser som stöder framställningsprocesserna och korta kurser som formas enligt den studerandes intressen.

Studiernas uppbyggnad

Temastudierna i teaterkonst är uppdelade i fyra studiehelheter. Studiehelhet 3 (teman en del av undervisningen) utgör en del av undervisningen i ungdomsteater, vilken sker i en egen undervisningsgrupp. Övriga studiehelheter ska eleven själv välja för att komplettera och fördjupa sina teaterstudier. Temastudierna innefattar följande studiehelheter:

- Sommarkursverksamhet

- Teaterteori
- Teman som är en del av den normala undervisningen
- Övriga korta kurser

Studiehelhet 1

SOMMARLÄGER MED TEMAT MUSIKTEATER

Ett en vecka långt sommarteaterläger där eleverna som avslutning på lägret utarbetar en musikteaterföreställning. Det är bra om den studerande har tidigare erfarenhet av utarbetningsprocessen för en föreställning, för då fördjupar och utvidgar denna temastudiehelhet det tidigare kunnandet. Under lägret ligger fokuset förutom på utarbetandet av en föreställning även på att studerandena bekantar sig med musikteater som genre. Studiehelheten är i första hand riktad till barn i skolåldern. Under veckan ges 40 lektioner undervisning.

Studiehelhet 2

DRAMATURGI

Dramaturgi är en ett år lång studiehelhet som rekommenderas som parallella studier från åldern 11 år och uppåt. Det ges 25 lektioner undervisning per år.

På kursen i dramaturgi lär man sig att utarbeta en föreställning av vilket material som helst. Man lär sig grundbegreppen inom dramaturgi, organiseringsförmåga och att gestalta struktur. På kursen övar man sig i det dramaturgiska sättet att tänka på teater, där föreställningens komponenter är ordnade i tid och rum och i förhållande till publiken. Under kursen får de studerande insikter i aristotelisk dramaturgi och slutet och öppen form av drama. Det dramaturgiska materialet kan bestå av texter men även av annat slags material, såsom bild, rörelse, ljud, en telefonkatalog eller till exempel en sockerbit.

TEATERHISTORIA

Teaterhistoria är en ett år lång studiehelhet som rekommenderas som parallella studier från åldern 11 år och uppåt. Det ges 25 lektioner undervisning per år.

På kursen bekantar man sig med teaterns betydelse för samhället och med dess former under olika tidsperioder, från antiken till modern teater. Den studerande får en allmän uppfattning om den västerländska teaterns historia. På kursen handleds den studerande till att stifta bekantskap med dramatik som skrivits under olika tidsperioder samt till att öva upp sina färdigheter i textanalys. Utgående från lästa textexempel prövar man på olika sätt och stilar att framföra texten.

Studiehelhet 3

DRAMATISERING

Dramatisering utgör en del av undervisningen i kursen Ungdomsteater/teaterlaboratorium. De studerande väljer ett ämne som de arbetar med antingen i smågrupper eller i hela gruppen och lär sig att utarbeta materialet till en föreställning genom dramatisering.

Dramatiseringskursen fördjupar och utvidgar teaterlaboratoriearbetet, som är en del av den föreställningsinriktade studiehelheten i de gemensamma studierna. Det ges 30 lektioner undervisning i denna studiehelhet som pågår hela året.

ROLLARBETE OCH TEXTER

Den studerande får övning i rollarbete samt interaktion och kontakt med en annan uppträdare och publiken. Den studerande granskar fiktiva personer och får övning i att bygga upp och agera i en fiktiv roll i olika scener.

Den studerande bekantar sig med olika textmaterial och får övning i att granska, tolka och analysera teatertexter. I studierna gör man med olika medel sig förtrogen med hur man bygger upp en fiktiv roll och får övning i att arbeta i en scen tillsammans med andra uppträdare. Den studerande lär sig att förstå de olika skedena i övningsprocessen inför en föreställning. Det ges 30 lektioner undervisning i denna studiehelhet inom ungdomsteater som pågår hela året.

IMPROVISATION

Improvisation är en del av undervisningen i dramatik kursen inom Ungdomsteater II. Eleverna gör olika övningar i att uttrycka sig och improvisera i grupp, smågrupper och par.

Improvisationsövningarna fördjupar interaktionen och närvaron i skådespelararbetet samt kontakten med andra. Det ges 30 lektioner undervisning i denna studiehelhet som pågår hela året.

GRUNDER I DELAKTIGGÖRANDE TEATER

Den studerande bekantar sig med de arbetsätt inom teaterkonst som används för att bygga upp en process- och grupporienterad föreställning. Temastudierna Grunder i delaktiggörande teater fördjupar den utvalda delaktiggörande metoden som man bekantar sig med i kursen Ungdomsteater II. Kursen i delaktiggörande teater kan till exempel utgöra processdrama, forumteater, berättelseteater, devising, äventyrsdrama eller teater där publiken görs delaktig. Grunderna i delaktiggörande teater är en del av kursen i delaktiggörande teater inom studierna i Ungdomsteater II. Det ges 30 timmar undervisning i denna studiehelhet som pågår hela året.

OLIKA DELOMRÅDEN INOM TEATER

Den studerande bekantar sig med bearbetningen av en pjäs och med produktivt tänkande, där teaterföreställningar betraktas som produktioner. Studierna i Olika delområden inom teater är en del av teaterproduktionen i de ungas teatergrupp, där man under året utarbetar en föreställning. Studierna i Olika delområden inom teater fördjupar det produktiva tänkesättet och hjälper den studerande att förstå de olika arbetskedena som ingår i teaterproduktioner. Det ges 30 lektioner undervisning i denna studiehelhet som pågår hela året.

Studiehelhet 4

ÖVRIGA KORTA KURSER

Temastudierna kan också omfatta korta kurser av olika slag, i vilka den studerande fördjupar sitt kunnande om skådespelararbete och bekantar sig med någon teaterform eller med olika arbeten inom teater. Kursen kan till exempel bestå av akrobatik, sångundervisning, fäktning, dramaprocessarbete, planering av scendekorationer eller designing av kostymer, maskteater, dansteater, dramaturgi eller dramatisering.

En kort kurs kan utgöra en del av en process där en föreställning utarbetas, och då ökar kursen arbetstiden, långsiktigheten och fördjupandet i krävande processer.

5.4. Arbetsätt i undervisningen i teaterkonst

Undervisningen i teaterkonst sker i grupp. I undervisningen betonas sålunda förmågan att arbeta i grupp och kommunikativa färdigheter. Det är viktigt att man uppskattar andras arbete, uppmuntrar andra och är en god motspelare, och detta något de studerande uppmuntras till. Man studerar teaterkonst genom att pröva, öva och ta ansvar. Engagemang och motivation att arbeta är viktigt i studierna, och i detta får den studerande stöd. Det är av central betydelse att studerandenas egen uttrycks- och iakttagelseförmåga övas upp under studierna i teaterkonst. Arbetssätten väljs så att de stöder de studerandes förmåga att förstå sitt eget lärande och att reflektera över det samt att utveckla dessa färdigheter i sitt eget konstnärliga arbete. I arbetssätten betonas fortlöpande uppföljning av den studerandes utveckling genom respons.

5.5. Bedömning av lärandet i undervisningen i teaterkonst

Bedömningens uppgift i studierna i teaterkonst är att stödja de studerandes framsteg i studierna och att stödja de studerande i att uppnå de mål som ställts upp för studierna. Bedömningen stöder utvecklingen av de studerandes eget konstnärskap, förmåga att uppträda och interaktionsfärdigheter samt uppställandet av egna mål och uppföljningen av framstegen i förhållande till de mål som ställts upp. Inläringen bedöms positivt och uppmuntrande både under studierna och då de avslutas. Den fortlöpande bedömningen av studierna och inläringen består av olika sätt att ge respons. De studerande får personlig respons av sin lärare. De studerande uppmuntras också till fortlöpande självvärdering och kamratvärdering. Responsen är kopplad till de mål som ställts upp för inläringen och är till sin natur handledande, fortlöpande, uppmuntrande och långsiktig. Bedömningen stöder utvecklingen av förmågan att lära sig och en ökad självreglering. Bedömningen av inläringen gäller endast den studerandes arbete, ökandet av den studerandes kunskande enligt målen och utvecklingen av den studerandes teaterfärdigheter, inte den studerandes person. Vid bedömning och respons beaktas utvecklingen av den studerandes självkänsla och positiva självbild.

FÖREMÅL FÖR BEDÖMNING I DEN ALLMÄNNA LÄROKURSEN I TEATERKONST

- Färdigheter inom olika delområden i teaterkonst, såsom förmåga att uppträda, regifärdigheter, visuella färdigheter och dramaturgiska färdigheter
- Interaktions- och samarbetsfärdigheter
- Uppställande av egna mål för eleven och hur målen uppnås, utvecklingen av förmågan till självreflektion
- Elevens konstnärliga process, utvecklingen av elevens uttryckskraft
- Engagemang och ett ansvarsfullt sätt att arbeta i de processer där slutresultatet är en föreställning

INTYG (På egen sida)

Betygets namn, Utbildningsanordnaren och läroanstaltens namn, Konst och studier för vilka avgångsbetyg ges, Studerandens namn och personbeteckning, Studietiden i år, Gemensamma studier som den studerande slutfört, studiehelhetens namn och omfattning, Temastudier som den studerande slutfört, studiehelhetens namn och omfattning, Rektorns underskrift och läroanstaltens stämpel, Datum för tillstånd av Undervisningsministeriet att ordna utbildningen eller kommunens beslut (datum) om att fastställa läroplanen, Anteckning om att utbildningen har genomförts enligt de av Utbildningsstyrelsen fastställda grunderna för den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning 2017.